

บันทึกอาเซียน
45 ปี ประเทศไทย กับ อาเซียน

บทบาทไทยในอาเซียน ด้านการเมืองและความมั่นคง

วันที่ 8 สิงหาคม 2555/2012 เป็นวันที่สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) หรือ “อาเซียน” (ASEAN) มีอายุครบ 45 ปี บริบูรณ์ ราชอาณาจักรไทย ในฐานะผู้ริเริ่มความคิดก่อตั้งอาเซียนได้ร่วมทำงานกับรัฐสมาชิกอาเซียนทั้งหลาย มาด้วยความราบรื่นเป็นส่วนใหญ่ และอาจมีการสะดุดบ้างในบางครั้งบนเส้นทางแห่งความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน ที่นับวันจะมีบทบาทและมีน้ำหนักมากขึ้นในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในโลก

ผลงานชิ้นแรกๆ ที่ประเทศไทยทำให้กับอาเซียน คือการให้กำหนดอาเซียน บุคคลผู้ที่เป็นต้นกำเนิดความคิดเรื่องอาเซียน ก็คือพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ คนที่ 20 ของไทย รัฐบาลไทยภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร เชิญรัฐมนตรีจากมิตรประเทศเพื่อบ้านในภูมิภาค 4 ประเทศมาร่วมประชุมหาทางรวมกลุ่มความร่วมมือกันในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การก่อตั้งองค์กร หรือสมาคมของ 5 ประเทศร่วมกัน

เข้าวันพฤหัสบดีที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ฯพณฯ S. Rajaratnam รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ เดินทางมาถึงสนามบินดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เป็นคนแรก ในวันเดียวกัน ฯพณฯ Narciso Ramos รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เดินทางมาถึงเป็นคนที่สอง

เข้าวันศุกร์ที่ 4 สิงหาคม ฯพณฯ Adam Malik รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย และ

ฯพณฯ Tun Abdul Razak รองนายกรัฐมนตรีสหพันธรัฐมาเลเซีย เดินทางมาถึงในเวลาใกล้เคียงกัน

ทันที ในวันศุกร์ที่ 4 สิงหาคม รัฐบาลไทยก็เชิญรองนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย, รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์และสิงคโปร์ ไปพักที่บ้านพักรับรองเขาสามมุข บางแสนชลบุรี ส่วนรัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซียตามไปในวันรุ่งขึ้น ด้วยการเชื้อเชิญจากประเทศไทย รัฐมนตรีผู้เป็นตัวแทนของอินโดนีเซีย, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, และ สิงคโปร์ ประชุมหารือกับรัฐมนตรีต่างประเทศของไทย ณ บ้านแหลมแท่น และพักแรมที่บ้านเขาสามมุข ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ระหว่างบ่ายวันศุกร์ที่ 4 ถึง บ่ายวันอาทิตย์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2510 / ค.ศ. 1967 ในที่สุดก็สามารถตกลงกันได้ในการก่อตั้งสมาคม 5 ชาติเพื่อความร่วมมือในภูมิภาค ความรู้สึกนึกคิดและอุดมการณ์ร่วมกันที่ได้จาก 3 วันแห่งการหารือกันอย่างใกล้ชิด เป็นกันเอง ที่บางแสน ท่ามกลางบรรยากาศที่สงบ สวยงาม ร่มรื่น จึงเรียกว่า “The Spirit of Bangsaen” หรือ “จิตวิญญาณแห่งบางแสน”

จากบางแสน กลับกรุงเทพมหานคร แล้วในวันรุ่งขึ้น วันจันทร์ที่ 7 สิงหาคม ก็มีประชุมต่ออย่างเป็นทางการ ณ กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์

เวลา 10:50 เข้าวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 / ค.ศ. 1967 ณ กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์ กรุงเทพฯ รัฐมนตรีทั้ง 5 ลงนามในเอกสารก่อตั้งสมาคม 5 ประเทศเพื่อความร่วมมือในภูมิภาค เรียกว่า

“ASEAN Declaration” หรือ “ปฏิญญาอาเซียน”

เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า

“Bangkok Declaration” หรือ “ปฏิญญากรุงเทพ”

ประเทศแรกก่อตั้ง มี 5 รัฐสมาชิก ที่มาร่วมประชุมและลงนามในปฏิญญาก่อตั้งอาเซียนกันที่ประเทศไทย คือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย, มาเลเซีย, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สาธารณรัฐสิงคโปร์, และราชอาณาจักรไทย

วันที่ 8 สิงหาคม ปี 2510/1967 อันเป็นวันลงนามประกาศปฏิญญากรุงเทพก่อตั้งอาเซียน ถือเป็นวันกำหนดอาเซียน และมีการเฉลิมฉลองวันนี้ เรียกว่า “ASEAN DAY” หรือ “วันอาเซียน” เป็นประจำทุกปี ในทุกประเทศสมาชิก ประเทศไทย จึงได้ชื่อและได้รับการยกย่องว่าเป็นประเทศต้นคิดริเริ่มก่อตั้งอาเซียน เป็นผลงานชิ้นแรก และชิ้นสำคัญที่สุดของประเทศไทย ของประชาชนชาวไทย และรัฐบาลไทย

ประเทศไทย, อินโดนีเซีย, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, และ สิงคโปร์ ถือเป็นประเทศผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียน จากนั้นก็มีประเทศอื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้ามาร่วมเป็นรัฐสมาชิกอาเซียนอีก 5 ประเทศ คือ:

บรูไน ดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน วันที่ 8 มกราคม 1984

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม วันที่ 28 กรกฎาคม 1995

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว วันที่ 23 กรกฎาคม 1997

สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า วันที่ 23 กรกฎาคม 1997

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน เป็นสอง

ประเทศล่าสุดในวันเดียวกัน คอวันที่ 30 เมษายน 1999

เหลือเพียง Timor Leste หรือ ดิมอร์ตะวันออก เพียงประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีสถานภาพเป็นประเทศผู้ได้รับเชิญเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุม แต่ยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน

สี่ทศวรรษแรกของอาเซียน ที่ประเทศไทยได้ริเริ่มบุกเบิกนำทาง ประเทศไทยมีบทบาทสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ๆ และร่วมกิจกรรมอันกว้างขวางหลากหลาย จรรโลงความร่วมมือในภูมิภาคจนอาเซียนเติบโต ก้าวหน้า สามัคคี รุ่งเรือง ต่อเนื่องมา

บทบาทไทยในอาเซียน ด้านการเมืองและความมั่นคง

การที่ประเทศไทยริเริ่มก่อตั้งอาเซียนในปี 1967 เป็นจุดเริ่มของความมั่นคงทางการเมืองไม่เพียงแต่ในหมู่รัฐสมาชิกทั้ง 5 เท่านั้น หากแต่เป็นการเริ่มก่อร่างสร้างความร่วมมือเพื่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยส่วนรวมด้วย ทั้งนี้หลังจากการประกาศปฏิญญากรุงเทพ ก่อตั้งอาเซียนในวันที่ 8 สิงหาคม 1967/2510 แล้ว งานเริ่มแรกที่ตกลงกันก็คือ:

1. ให้มีคณะกรรมการประจำพิจารณาข้อเสนอบางประการเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่นการท่องเที่ยว การขนส่งทางเรือและการประมง และวิธีทางที่จะขยายการค้าในส่วนภูมิภาค

2. ประกาศวัตถุประสงค์ของอาเซียน 7 ประการ:

- (1) เพื่อเร่งรัดความเจริญ ทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเสริมรากฐานสำหรับประชาชนที่มีความรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งสหประชาชาติ
- (2) ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยเคารพแน่วแน่ในความยุติธรรม และหลักแห่งนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์และกฎบัตรสหประชาชาติ
- (3) ส่งเสริมความร่วมมือจริงใจในด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม วิชาการวิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- (4) จัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปของการอำนวยความสะดวกทางการฝึก

- อบรมและวิจัย ด้านการศึกษา, วิชาชีพ, วิชาการ, และการบริหาร
- (5) ร่วมมือเพื่อประโยชน์ในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
 - (6) ส่งเสริมการศึกษา
 - (7) ดำรงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีประโยชน์กับองค์การระหว่างประเทศ ส่วนภูมิภาคที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน

40 ปีแรกของอาเซียน ประเทศไทยมีบทบาทนำอาเซียนไปสู่ความมั่นคงทางการเมือง ด้วยการยึดมั่นในการทำงานเพื่อวัตถุประสงค์หลักทั้ง 7 ข้ออย่างต่อเนื่อง ยังผลให้อาเซียนบรรลุความตกลงเรื่องสันติภาพและความมั่นคงทางการเมืองในภูมิภาคอาเซียนหลายเรื่อง:

1. ปฏิญญาว่าด้วยเขตแห่งสันติภาพ อิสระภาพ และความเป็นกลาง (ปฏิญญาควาลาลัมเปอร์) ควาลาลัมเปอร์, 27 พฤศจิกายน 2514 [Zone of Peace, Freedom and Neutrality Declaration (Kuala Lumpur Declaration), Kuala Lumpur, 27 November 1971]
2. ปฏิญญาว่าด้วยมิตรไมตรีอาเซียน (มิตรไมตรีบาหลี่ I) บาหลี่, 24 กุมภาพันธ์ 2519 [Declaration of ASEAN Concord (Bali Concord I), Bali, 24 February 1976]
3. สนธิสัญญาว่าด้วยสัมพันธไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, บาหลี่, 24 กุมภาพันธ์ 2519 [Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia, Bali, 24 February 1976]
4. สนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, กรุงเทพฯ, 15 ธันวาคม 2538 [Treaty on the Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone, Bangkok, 15 December 1995]
5. วิสัยทัศน์อาเซียน 2020, ควาลาลัมเปอร์, 15 ธันวาคม 2540 [ASEAN Vision 2020, Kuala Lumpur, 15 December 1997]
6. ปฏิญญาว่าด้วยมิตรไมตรีอาเซียน II (มิตรไมตรีบาหลี่ II) [Declaration of ASEAN Concord II (Bali Concord II), Bali, 7 October 2003]
7. ปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีรัฐในทะเลจีนใต้, พนมเปญ, 4 พฤศจิกายน 2545 [Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea, Phnom Penh, 4 November 2002]
8. กฎบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, (กฎบัตรอาเซียน) สิงคโปร์, 20 พฤศจิกายน 2550 [Charter of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN Charter), Singapore, 20 November 2007]
9. การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมือง และ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก 2537 [ASEAN Regional Forum - ARF, 1994]

บทบาทไทยในอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง ขยายกรอบกว้างออกไปครอบคลุมภาคพื้นทวีปเอเชียทั้งหมดและประเทศชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก ด้วยการเวทีเจรจาหารือใหม่เรียกว่า “การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก” หรือ “ASEAN Regional Forum “ เรียกย่อว่า ARF ด้วยความคิดริเริ่มจากประเทศไทย ประเทศอื่นๆ ที่มีใช้สมาชิกอาเซียนแต่อยู่ในภูมิภาคที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกันและมีผลประโยชน์ที่ควรจะต้องหารือร่วมกันจึงได้รับเชิญเข้าร่วมกับอาเซียนในการประชุมประจำปีระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ โดยการประชุมครั้งแรกนั้นประเทศไทยเป็นเจ้าภาพและเป็นประธานจัดการประชุมที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 । 1994 ต่อมาไทยก็เป็นประธานจัดการประชุมอีกครั้ง ในการประชุม ARF ครั้งที่ 7 วันที่ 27 กรกฎาคม 2543 สมาชิก ARF ณ ปี 2554 มี 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน กับ สหภาพยุโรป และ ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกอีก 16 ประเทศ ดังนี้:

1. Australia
2. Bangladesh
3. Brunei Darussalam
4. Cambodia
5. Canada
6. China
7. European Union
8. India
9. Indonesia
10. Japan
11. Democratic Peoples' Republic of Korea
12. Republic of Korea
13. Laos
14. Malaysia
15. Myanmar
16. Mongolia
17. New Zealand
18. Pakistan
19. Papua New Guinea
20. Philippines
21. Russian Federation
22. Singapore
23. Sri Lanka
24. Thailand
25. Timor Leste
26. United States
27. Vietnam

หากนับจำนวนรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรปซึ่งมี 27 ประเทศ ในปี 2011 รัฐสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศอื่นอีก 16 ประเทศ กรอบความร่วมมือ ARF มีประเทศที่เกี่ยวข้องรวมกันถึง 53 ประเทศ ผ่านกรอบความร่วมมือในที่ประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมือง และ ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกประเทศไทยได้ร่วมกับสมาชิก ARF สร้างบรรทัดฐานใหม่ของการทูตเชิงป้องกัน ทำทั้งงานประชุมร่วมมือในภาครัฐระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ระดับสูง และทั้งภาควิชาการ ARF ทำงานใน 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การส่งเสริมมาตรการสร้างความไว้วางใจ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการทูตเชิงป้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลไกสำหรับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ประเทศไทยทำงานเป็นแกนหลักในกิจกรรมต่างๆของ ARF รวมทั้งเรื่องการป้องกันการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังเกิดเหตุการณ์ วันที่ 11 กันยายน 2001 (9/11) นอกจากนั้นก็มีเรื่องการรักษาสันติภาพในภูมิภาค, การบรรเทาภัยพิบัติในเอเชีย-แปซิฟิก, การโน้มน้าวเกาหลีเหนือให้เข้าร่วมประชุมกับ ARF เพื่อความสงบสันติในภูมิภาคเอเชียตะวันออก, รวมถึงกิจกรรมกลุ่มประชุมก่อนและหลังการประชุมใหญ่ ARF ว่าด้วยมาตรการสร้างความมั่นใจระหว่างรัฐด้วยกัน [Inter-sessional Group on Confidence-Building Measures (ISG-CBM)]

บทบาทไทยในอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ

ปฎิญญากรุงเทพฯ ปี 2510/1967 ลงนามที่กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์ ก่อตั้งสมาคมอาเซียน ตามความคิดริเริ่มของไทย มีเป้าประสงค์ 3 ใน 7 ข้อ ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจ:

ปฎิญญากรุงเทพฯ ข้อแรกระบุว่าอาเซียนเกิดมาเพื่อ:

“เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค เพื่อเสริมรากฐานสำหรับประชาชนเพื่อความรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งสหประชาชาติ”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3:

“ส่งเสริมความร่วมมือจริงจังในด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม วิชาการวิทยาศาสตร์และการบริหาร

ข้อ 5:

ให้สร้างความร่วมมือโดยเฉพาะในด้านการเกษตร และ อุตสาหกรรม ขยายการค้า ศึกษาปัญหาการค้า

สินค้าโภคภัณฑ์ หรือสินค้าเกษตร ปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง และยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในอาเซียน

จากความสำเร็จในปีแรกของอาเซียน ผลงานการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนพัฒนาไปอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และประเทศไทยมีบทบาทนำในด้านเศรษฐกิจอย่างสม่ำเสมอ งานชิ้นสำคัญที่สุดที่รัฐบาลไทยนำเสนอและผลักดันจนประสบความสำเร็จ และเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนอาเซียนไปสู่ประชาคมที่จะมีความมั่นคง เจริญเติบโตในอนาคต และเริ่มเห็นผลชัดเจนแล้วในปัจจุบัน คือการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area - AFTA) ความคิดเรื่องเขตการค้าเสรีอาเซียน มาจากประเทศไทย โดย ฯพณฯนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน ของไทย ในปี 1992/2535 เกิดขึ้นในยามที่โลกเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า เปิดตลาดการค้าเสรีกันอย่างเข้มข้น ยุโรปสร้าง “European Economic Community” (EEC) หรือ “ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป” ตั้งแต่ปี 1957/2500 ขยายกลุ่มเป็นหลายประเทศรวมกัน เรียกว่า “European Communities” (EC) หรือ “ประชาคมยุโรป” เมื่อปี 1958/2502 แล้วมีพัฒนาการต่อมา เป็น “European Union” (EU) หรือ “สหภาพยุโรป” ซึ่งก่อตั้งขึ้นเป็นทางการในวันที่ 1 พฤศจิกายน 1993/2536 ก่อนหน้ากำหนดสหภาพยุโรป 1 ปี นายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุนของไทยเสนอต่ออาเซียนว่า อาเซียนควรจะรวมกันในตลาดการค้าเสรีทำนองเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในยุโรป เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับอาเซียนในด้านการค้าระหว่างประเทศ เป็นพลังเศรษฐกิจใหญ่ที่ทำให้ 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมกันมีพลังต่อรองทางการค้ากับภูมิภาคอื่นในโลก โดยเฉพาะกลุ่มประชาคมยุโรปที่กำลังเตรียมการขยายขยายโครงสร้างสมาชิกภาพอยู่ในเวลานั้น ความคิดของไทยในตอนนั้นคือการเปิด “เขตการค้าเสรีอาเซียน” หรือ “ASEAN Free Trade Area” เรียกย่อว่า “AFTA” หากอาเซียนเห็นด้วยกับความคิดเรื่อง AFTA ที่ไทยเสนอ ก็จะได้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น

- ปริมาณการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันเองจะเพิ่มพูนมากขึ้น
- ต้นทุนการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจะลดลง
- จะดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้มากขึ้น

ความคิดเรื่องเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA เป็นที่ยอมรับของรัฐบาลสมาชิกอาเซียนทั้งหมดทันทีในปี 1992/2535 นั้นเอง สมาชิกอาเซียนซึ่งมี 6 ประเทศในเวลานั้น โดยบรูไนเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่เป็นประเทศที่ 6 ในปี 1984/2527 ทั้งหมดตกลงที่จะเริ่มแผนงานการลดภาษีสินค้าระหว่างกันในลงมาที่ระหว่าง 5-0% ภายใน 10 ปี และตั้งเป้าไว้ว่าจะลดภาษีศุลกากรสินค้าทุกอย่างลงมาให้หมดถึง 0% ภายในปี 2010/2553

หลังจากอาเซียนมีความตกลงเรื่องเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA เพียงปีเดียว ประชาคมยุโรปก็ปรับโครงสร้างกลายมาเป็น “สหภาพยุโรป” หรือ “European Union” (EU) เป็นเขตการค้าเสรียุโรปที่มีสมาชิกมากถึง 27 ประเทศ

อีกหนึ่งปีถัดมา คือปี 1994/2537 Canada, Mexico และ สหรัฐอเมริกา ก็รวมตัวกันตั้งเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Area หรือ NAFTA)

สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียนก็ค่อยๆพัฒนามาตามลำดับจนสามารถประกาศเป็นทางการได้ว่าเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียนเต็มรูปแบบเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2010/2553 และจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ภายในปี 2015/2558

ในเดือนตุลาคม 1998/2541 มีการลงนามจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area-AIA) เพื่อขยายการลงทุนไปสู่การค้าบริการเชื่อมโยงกับด้านอุตสาหกรรม ทำให้อาเซียนสามารถดึงดูดการลงทุนจากนอกภูมิภาคได้ดีมากขึ้น ในที่สุดก็จะนำไปสู่ตลาดการลงทุนเสรี เปิดเสรีการลงทุนการค้าบริการเริ่มแรก 7 สาขา คือ:

1. การขนส่งทางทะเล
2. การขนส่งทางอากาศ
3. การเงินการคลัง

4. วิชาชีพธุรกิจ
5. การก่อสร้าง
6. การคมนาคม
7. การท่องเที่ยว

จากนั้นก็กำหนดจะเปิดเสรีทุกสาขาอาชีพอย่างสมบูรณ์ในปี 2020/2563 นอกจากนั้น ไทยก็ยังได้มีบทบาทสำคัญในการเสนอให้มีการจัดทำความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน และข้ามแดน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้การขนส่งสินค้าภายในอาเซียนคล่องตัว รวดเร็ว ลดขั้นตอนทางการ ณ ทุกด่านสินค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน อันจะยังผลผลักดันให้เขตการค้าเสรีอาเซียนบรรลุเป้าหมายปลายทางอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในที่สุด ในหนังสือสรุปผลงานรัฐบาลอาณันท์ ปันยารชุน พิมพ์เผยแพร่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2535 กล่าวตอนหนึ่ง (หน้า 65) ในเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนว่า:

“จากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 4 ซึ่งมีในระหว่างวันที่ 27-28 มกราคม 2533 ณ ประเทศสิงคโปร์ ลีนส์ตลงพร้อมกับการลงนาม และออกแถลงการณ์ร่วมของผู้นำประเทศภาคีสมาชิก 6 ประเทศ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการผลักดันให้เขตการค้าเสรีอาเซียนก้าวหน้าต่อไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติจริง นายกรัฐมนตรีอาณันท์ ปันยารชุน ได้ประกาศแผนการลดภาษีสินค้าอุตสาหกรรมนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนทันที โดยลดภาษีนำเข้าให้เหลือ 30% ในวันที่ 1 มกราคม 2536 และตั้งเป้าลดภาษีลงให้เหลือ 20% ในวันที่ 1 มกราคม ปี 2537 อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการผลักดันการผลักดันแผนการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน เป็นเป้าหมายใหม่สำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจของภาคีสมาชิกอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 4 ไม่ใช่หลักประกันว่าจะประสบความสำเร็จ ก้าวใหม่ของอาเซียนจะมีทิศทางอย่างไร ต้องรอผลการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ห้า ซึ่งกำหนดมีขึ้นที่กรุงเทพฯ ในอีกสามปีข้างหน้า”

บทบาทไทย ในฐานะประธานอาเซียนครั้งแรก ปี 2538

แล้วสามปีข้างหน้าที่ว่านั้นก็มาถึงในปี 2538 ฯพณฯบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี คนที่ 21 ของไทยทำหน้าที่ประธานอาเซียน ประธานจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ในรอบ 28 ปี ของอาเซียน เป็นการทำหน้าที่ประธานอาเซียนและหน้าที่เจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งแรกของไทย หลังจากที่ไทยเป็นเจ้าภาพริเริ่มการประชุมห้าชาติก่อตั้งอาเซียนเมื่อ 28 ปีก่อนหน้านี้นี้ ราชอาณาจักรไทย ในฐานะประเทศผู้ให้กำเนิดอาเซียน ต้องรอถึง 28 ปีกว่าโอกาสเป็นประธานอาเซียนจะมาถึง เพราะอาเซียนมีประเพณีการให้รัฐสมาชิกเป็นประธานอาเซียนเพื่อจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน เรียงลำดับและหมุนเวียนไปตามลำดับอักษรนำหน้าชื่อประเทศ และอาเซียนยังไม่พร้อมที่จะจัดการประชุมสุดยอดเป็นประจำทุกปี

การประชุมสุดยอดอาเซียน คือการประชุมระดับผู้นำประเทศหรือหัวหน้ารัฐบาล ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, ประธานาธิบดี, หรือประมุขของรัฐ (บรูไนดารุสซาลามมีองค์พระประมุขของรัฐคือสุลต่านแห่งบรูไน ซึ่งทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีด้วย) ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งสูงสุดยอดของฝ่ายบริหารประเทศ

การประชุมสุดยอดอาเซียน

ครั้งที่ 1 จัดที่บาห์ลี อินโดนีเซีย ปี 1976 หลังอาเซียนก่อตั้งไปแล้ว 9 ปี

ครั้งที่ 2 จัดที่ Kuala Lumpur ปี 1977 ปีต่อมาทันที

ครั้งที่ 3 ที่ Manila ปี 1987 ห่างกันถึง 10 ปี

ครั้งที่ 4 ปี 1992 ที่ Singapore หลังจากว่างเว้นไป 4 ปี

4 ปีถัดมาโอกาสการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนจึงเป็นของไทยเป็นครั้งแรก โดยจัดที่ กรุงเทพมหานคร วันที่ 14-15 ธันวาคม 1995 เป็นการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ในรอบ 28 ปี

ปี พ.ศ. 2538 เป็นปีมหามงคลสำหรับชาวไทยอีกด้วย เนื่องจากเป็นปีเฉลิมฉลองการครองราชย์ครบ 50 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯพณฯนายกรัฐมนตรีบริหาร ศิลปอาชา จึงได้กล่าวในสุนทรพจน์เปิดการประชุมว่าปี พ.ศ. 2538 นั้นเป็นปีแห่งความสุขสองเท่าสำหรับชาวไทย

ปีนี้เป็นปีที่อาเซียนต้อนรับเวียดนามเข้าร่วมสมาคม เป็นสมาชิกอาเซียนประเทศที่ 7 ล่าสุด และที่ประชุมได้รับสาส์นแสดงความยินดีและความปรารถนาจะกระชับเพิ่มพูนความร่วมมือกับอาเซียน โดยตรงจากผู้นำสหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี หรือเกาหลีเหนือ

ผลงานสำคัญที่สุดของไทยในฐานะประธานและเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 นี้คือการผลักดันจัดการจนประสบความสำเร็จในการให้อาเซียนลงนามใน “สนธิสัญญาว่าด้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์” โดยรัฐบาลไทยสามารถเชิญนายกรัฐมนตรีกัมพูชา ลาว และพม่า มาร่วมลงนามในสนธิสัญญาด้วย แม้จะยังมีได้เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนก็ตาม

“สนธิสัญญาว่าด้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์” ทำให้อาเซียนตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดเป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ครอบคลุมทุกประเทศในภูมิภาค (Brunei Darussalam, Cambodia, Indonesia, Lao, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, Vietnam) ขยายอาณาบริเวณครอบคลุมเขตไหล่ทวีป และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในทะเลของทุกประเทศ การเป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์หมายถึงการห้ามพัฒนา ผลิต หรือครอบครองเป็นเจ้าของอาวุธนิวเคลียร์ ห้ามมิให้เป็นที่ตั้งจอดัก หรือขนส่งอาวุธนิวเคลียร์ผ่านอาณาเขต ห้ามการทดลอง หรือใช้อาวุธนิวเคลียร์ ห้ามมิให้ชาติอื่นนอกภูมิภาคเข้ามาใช้พื้นที่อาณาเขตเพื่อการพัฒนา ผลิต นำเข้ามาเก็บรักษา มิได้ครอบครอง หรือได้อำนาจควบคุม เก็บรักษา หรือทดลองซึ่งอาวุธนิวเคลียร์ใดๆทั้งสิ้น ห้ามมิให้มีการทิ้งสารกัมมันตรังสี หรือกากนิวเคลียร์ใดๆในอาณาเขตและในชั้นบรรยากาศ ไม่ว่าโดยรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือจะเป็นรัฐอื่นนอกภูมิภาค

“สนธิสัญญาว่าด้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์” ต่อด้าน ขัดขวางอาวุธนิวเคลียร์ทุกรูปแบบและทุกพื้นที่ในอาณาเขต แต่สนับสนุนการใช้พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ

ด้วยความริเริ่มจากไทย และการผลักดันของไทย โดยความร่วมมือเห็นชอบของรัฐสมาชิกอาเซียนและมิตรประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็ทำให้อาเซียนตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด จะปลอดอาวุธนิวเคลียร์ อันเป็นอาวุธที่มีพละานุภาพทำลายร้ายแรงที่สุดที่เป็นประติมากรรมของมนุษยชาติ

การสร้างสันติภาพในอาเซียนเริ่มอย่างตรงทิศทาง มุ่งมั่น แน่นนอน

ผลงานสำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือการขอความตกลงอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา เป็นครั้งแรกที่รัฐสมาชิกอาเซียนร่วมมือกันส่งเสริมการสร้างและปกป้องลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ผลงานการออกแบบอุตสาหกรรม แหล่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ข้อมูลที่ปกปิด และแบบแผนวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์

ถึงปีนี้ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการขยายผลเรื่องเขตการค้าเสรีอาเซียนก้าวหน้าไปตามลำดับ มีการลงนามในพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติมความตกลงในเรื่องแผนงานการลดพิกัดอัตราภาษีศุลกากร

โดยเฉพาะสินค้าทุน สินค้าที่เป็นผลผลิตอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร แต่ก็ยังผ่อนปรนให้กับประเทศสมาชิกที่ยังต้องการเวลาผันการปรับตัวด้วย

ในด้านความร่วมมือทางพลังงาน มีการแก้ไขความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียนที่ลงนามกันก่อนหน้านี้แล้วในปี 1986 ให้เร่งรัดความร่วมมือด้านพลังงานเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคให้ดียิ่งขึ้น

ในสุนทรพจน์ปิดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ซึ่งเป็นการจัดครั้งแรกของไทย ครั้งนี้ ายพณยานายกรัฐมนตรีบริหารศิลปอาษา กล่าวว่า:

“การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 เป็นอีกหมุดหมายหนึ่งในเรื่องความร่วมมือในภูมิภาคของเรา อาเซียนตกลงกันว่าจะกำหนดทิศทางใหม่ เพื่อจะได้เป็นพลังหลักในการรักษาและส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค เราได้กำหนดแนวทางไว้ชัดเจนในการเร่งและผนึกกำลังกันให้แน่นเหนียวในความร่วมมือทุกสาขา เป้าหมายของเรานั้นชัดเจน นั่นก็คือ ชาตอาเซียนทั้งมวลยืนยมนั่นมุ่งที่จะสร้างสันติภาพและความเจริญมั่งคั่งให้กับประชนแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างแน่นแท้ ปฏิญญาที่ประชุมสุดยอดที่กรุงเทพฯ ที่ลงนามกันไปเมื่อตอนบ่ายนี้เป็นเอกสารอันละเอียดสมบูรณ์ที่กำหนดทิศทางและอัตราความเร็วในการเดินทางสำหรับกระบวนการร่วมมือในอาเซียน ดังนี้แล้ว ก็จะเป็นการช่วยนำทางให้อาเซียนก้าวไปสู่จุดแห่งความแข็งแกร่งในศตวรรษหน้า”

ประเทศไทย กับ ARF

ปี 1994 เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพรายแรกในการจัดงานสำคัญเพื่ออาเซียน ด้วยมติจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 4 ที่สิงคโปร์ ปี 1992 ประเทศไทยช่วยขยายขอบเขตความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคที่เรียกว่าประเทศคู่เจรจาให้กว้างขวางขึ้น และในวันที่ 25 กรกฎาคม 1994 ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งแรกของกลุ่มที่เรียกว่า **ASEAN Regional Forum** แปลว่า เวทีภูมิภาคอาเซียน เรียกย่อเป็นภาษาอังกฤษว่า **ARF** เรียกชื่อภาษาไทยเป็นทางการว่า “การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก”

ARF เป็นที่พบปะเจรจาระหว่าง 10 ประเทศในอาเซียน กับประเทศคู่เจรจา ซึ่งมี 10 ประเทศ ในการประชุม ARF ครั้งแรกที่กรุงเทพฯ ในปี 1994 ต่อมาถึงปี 2011 ARF มีสมาชิกรวม 22 ประเทศ กับอีก 1 กลุ่ม ประกอบด้วย 10 ประเทศในอาเซียน 9 ประเทศ กับ 1 กลุ่มประเทศ คู่ร่วมเจรจาของอาเซียน และ 2 ประเทศนอกภูมิภาค ประเทศคู่เจรจาของอาเซียน คือ ญี่ปุ่น, สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้), สหรัฐอเมริกา, แคนาดา, ออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์, อินเดีย, จีน, รัสเซีย, และ สหภาพยุโรป; ประเทศผู้สังเกตการณ์คือ ปาปัวนิวกินี; ประเทศนอกภูมิภาค มี มองโกเลีย และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ)

ARF เป็นเวทีปรึกษาหารือ (consultative forum) เกี่ยวกับประเด็นด้านการเมืองและความมั่นคง โดยมุ่งที่จะส่งเสริมความไว้วางใจ ความร่วมมือ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศผู้เข้าร่วม และพัฒนาแนวทางการดำเนินการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) ซึ่งมุ่งป้องกันการเกิดและขยายตัวของความขัดแย้ง และเมื่อผู้เข้าร่วมทุกฝ่ายพร้อมและสะดวกใจ ARF ก็อาจพัฒนาเป็นเวทีหารือแนวทางยุติความขัดแย้งระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมได้

ประเทศไทย กับ วิสัยทัศน์อาเซียน 2020

เมื่ออาเซียนเดินทางมาครบ 30 ปี ประเทศไทยได้เสนอความคิดริเริ่มใหม่เรื่องสำคัญเป็นประวัติศาสตร์อาเซียนอีกครั้ง คือ “ASEAN Vision” หรือ “วิสัยทัศน์อาเซียน” ซึ่งเป็นการมองอนาคตอาเซียนกำหนดเป็นเป้าหมายระยะไกลไว้ในปี 2020/2563 เรียกว่า “ASEAN Vision 2020” หรือ “วิสัยทัศน์อาเซียน 2020/2563” ครั้งที่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี และ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศไทยนำเสนอเอกสาร “วิสัยทัศน์อาเซียน 2020” ต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 2 ณ กรุง กัวลาลัมเปอร์ วันที่ 15 เดือนธันวาคม 1997/2540 แล้วอาเซียนก็รับรองวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ด้วยความมุ่งมั่นว่าอนาคตอาเซียนตามที่กำหนดไว้ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์กับนานาประเทศนอกภูมิภาค จะก้าวหน้าไปอย่างเป็นระบบ ในทิศทางเดียวกัน

วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 อันเป็นผลพวงจากการริเริ่มของไทยในปี 1997 จึงนำไปสู่การประกาศปฏิญญา Bali Concord II เดือนตุลาคม 2003 ให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรมและอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่ตกลงกันในเบื้องต้นที่บาหลีและจะมีแผนงานโดยละเอียดในไม่นานข้างหน้า

- บนเสาหลักแห่งการเมืองและความมั่นคง
- บนเสาหลักแห่งเศรษฐกิจ, และ
- บนเสาหลักแห่งสังคมและวัฒนธรรม

เป็นที่มาของคำอธิบายว่าประชาคมอาเซียนตั้งอยู่บนสามเสาหลักแห่งประชาคมดังที่กล่าวถึงกันหลังจากปี 2003 เป็นต้นมา

วิสัยทัศน์แห่งประชาคมอาเซียนนำไปสู่แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ เดือนธันวาคม 2004 ที่จัดทำร่างรายละเอียดแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ตามวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 จากนั้นก็นำต่อไปสู่คำขวัญใหม่ของอาเซียน ประกาศ ณ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนกรุงกัวลาลัมเปอร์ เดือนธันวาคม 2005 ว่า “One Vision, One Identity, One Community” หรือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม”

ที่กัวลาลัมเปอร์ครั้งนี้เองที่ผู้นำอาเซียนเริ่มคิดถึงความเป็นไปได้ที่อาจจะร่นระยะเวลาเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ปี 2020 เข้ามาให้เร็วอีก 5 ปี เป็นปี 2015 โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งในที่สุดที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ณ เมือง Cebu ระหว่างวันที่ 9-15 มกราคม ปี 2007 อาเซียนจึงตกลงประกาศปฏิญญาเซบู (Cebu Declaration) ว่าด้วยการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2015

วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ยังคงอยู่ตามเดิมเป็นฐานแห่งอนาคตของอาเซียน แต่ประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวิสัยทัศน์อาเซียน ได้รับการสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายเร็วขึ้น 5 ปี

บทบาทไทยในอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในด้านสังคมและวัฒนธรรม ประเทศไทยร่วมมือกับอาเซียนแต่แรกเริ่ม นับแต่วันประกาศปฏิญญากรุงเทพ ก่อตั้งอาเซียน ประเทศไทยสนับสนุนให้อาเซียนสร้างคามยุติธรรมและความมั่นคงทางสังคมคู่ขนานไปกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการคงอัตลักษณ์ประจำชาติไว้ขณะที่จะต้องร่วมมือกันสร้างอัตลักษณ์อาเซียน จึงได้มีความร่วมมือทางสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียนอย่างแข็งขันต่อเนื่องโดยตลอด

การส่งเสริมการศึกษาเรื่องอาเซียน ประเทศไทยสนับสนุนมาแต่แรกเริ่มอาเซียน ดังปรากฏใน ปฏิญญากรุงเทพ ปี 1967/2510 มาในปี 1995 ครั้งที่ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพฯ ปฏิญญาที่ประชุมสุดยอด 1995 ก็ประกาศว่า:

“อาเซียนจะต้องปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยกระบวนการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้บรรลุ ศักยภาพสูงสุด มีขีดความสามารถที่จะช่วยและสร้างความก้าวหน้าให้กับสังคมในฐานะสมาชิก ในสังคมที่มีผลงานและมีความรับผิดชอบต่อ”

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียน เห็นว่าการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีเป็น แนวทางสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ปฏิญญาที่ประชุมสุดยอด 1995 ประกาศว่า:

“อาเซียนจะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อให้ทันกับความ ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลก เพื่อจะได้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่ เหนือกว่าในเวทีเศรษฐกิจโลก”

อาเซียน จะต้องลงทุนในเรื่องทรัพยากรมนุษย์ สร้างขีดความสามารถเชิงสถาบันเพื่อการศึกษา วิจัย ฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายสถาบันการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยสนับสนุนให้อาเซียนสร้างความตระหนักรู้ในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะใน เหล่าเยาวชนคนรุ่นใหม่ เพื่อปลูกฝังสำนึกในเรื่องจิตวิญญาณและอัตลักษณ์อาเซียน ใช้เทคโนโลยีรูป แบบต่างๆผ่านสื่อมวลชน การสื่อสารอื่น ผ่านกระบวนการศึกษา และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในทุก พหุเมืองอาเซียน ประเทศไทยส่งเสริมเรื่องการศึกษาตามที่ประกาศในปฏิญญาที่ประชุมสุดยอด อาเซียนปี 1995 ต่อไปว่า อาเซียนจะต้องกำจัดการไม่รู้หนังสือให้หมดสิ้นไป และเดินหน้าสร้างสังคมที่ มีการศึกษา มีความรอบรู้ดีกว่าเดิม ผ่านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการศึกษาต่างๆ แบบสหสาขา วิชาการ และให้พหุเมืองอาเซียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วหน้ากันเป็นอย่างน้อยในด้านศิลปะ และ วัฒนธรรม

ปฏิญญาจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพฯประกาศว่าอาเซียนจะต้องพยายาม อนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางศิลปะ และ วัฒนธรรม ให้เป็นส่วนแนบแน่นของชีวิต และจิตวิญญาณของ อาเซียน เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายนี้ อาเซียนจะต้องพยายามหล่อหลอมสรรค์สร้างสภาพแวดล้อมให้ เอื้ออำนวยต่อการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ในค่านิยมและวัฒนธรรม ทั้งตามแบบดั้งเดิม และที่เป็นงาน ร่วมสมัยของอาเซียน ขณะที่ยังคงยอมรับความเหมือนกันและความแตกต่างกันของวัฒนธรรมประเพณี อันเป็นแหล่งสร้างสรรค์ศิลปะอันยิ่งใหญ่

จากปี 1967/2510 ปีที่ราชอาณาจักรไทยเชิญชวน 4 มิตรประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มา ร่วมก่อตั้งอาเซียน โดยการประชุมปรึกษาหารือ และลงนาม บนแผ่นดินไทย ถึงปี 2007 / 2550 รวม เวลา 40 ปีเต็ม ไทยไม่เคยลดราในความพยายามร่วมกับมิตรประเทศอาเซียน สร้างอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายในการเป็นประชาคมหนึ่งเดียวกัน ให้เกิดความเจริญมั่งคั่ง สุขสมบูรณ์ สงบ สันติ สร้างชีวิตใน ประชาคมร่วมภูมิภาคเดียวกันให้เป็นสุขอย่างยั่งยืน สืบไป

ไทยกับการเป็นประธานอาเซียน พ.ศ. 2551-2553 : การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14

ปีพุทธศักราช 2551 เป็นปีสำคัญสำหรับประเทศไทยในเรื่องงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เป็นปีที่ วาระการเป็นประธานอาเซียนของสิงคโปร์จะสิ้นสุดลงในวันที่ 7 สิงหาคม 2551/2008 แล้วจากนั้นก็ ถึงวาระของไทย ในบทบาทประธานอาเซียน รอบปีปฏิทินของอาเซียน เริ่มนับวันแรกของปีที่วันเกิด อาเซียนเป็นวันแรกของปี คือวันที่ 8 สิงหาคม ของทุกปี การทำหน้าที่ประธานอาเซียนจะหมุนเวียนกัน

ในหมู่รัฐสมาชิกทั้ง 10 ตามลำดับอักษรชื่อประเทศเป็นภาษาอังกฤษ สิงคโปร์ จึงจะต้องส่งต่อหน้าที่ประธานอาเซียนให้กับประเทศไทยได้รับการยกย่องสำคัญนี้ต่อ ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

รัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศ และ กระทรวงทบวงกรม อื่นๆ ตลอดจนประชาชนชาวไทยเตรียมต้อนรับโอกาสพิเศษสุดนี้ล่วงหน้า นานนับปีแล้ว ประเทศไทย ประชาชนชาวไทยพร้อมต้อนรับอาเซียนกลับสู่มาตุภูมิ ด้วยความยินดีปรีดาเป็นที่สุด

วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2551 จึงเป็นวันเริ่มต้นปีแห่งการเป็นประธานอาเซียน ของไทย ตามวาระ 1 ปี

หากแต่ว่าการประกาศใช้กฎบัตรอาเซียนในปีนี้ทำให้การนับรอบปีปฏิทินของอาเซียนเปลี่ยนไปเป็นปีปฏิทินสากล โดยถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันเริ่มต้นปีใหม่ของอาเซียน ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงได้ทำหน้าที่ประธานอาเซียนจากวันที่ 8 สิงหาคม ไปถึง 31 ธันวาคม 2551 รวม 5 เดือน แล้วต่อไปนับปีใหม่กันใหม่โดยเริ่มที่วันที่ 1 มกราคม ทำให้ไทยได้ทำหน้าที่ประธานอาเซียนต่อไปจนสิ้นปี คือวันที่ 31 ธันวาคม 2552 รวมเวลาที่ได้เป็นประธานอาเซียนนานเป็นพิเศษ และเป็นครั้งเดียวเท่านั้นในประวัติศาสตร์อาเซียน และประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นจะไม่มีโอกาสแบบนี้อีกแล้ว ดังที่ไทยได้เป็นประธานอาเซียนเกิน 1 ปี ไปถึง 5 เดือน

โอกาสที่ไทยจะช่วยทำประโยชน์ให้กับอาเซียน ในฐานะประธาน จึงมีมากเป็นพิเศษ

ปีที่ไทยเป็นประธานอาเซียน เป็นจังหวะเวลาเดียวกันกับที่ตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน มาถึงวาระของไทยเป็นครั้งที่สอง หลังจากที่คุณแผน วรณเมธี เป็นคนไทยคนแรกที่ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน อันเป็นวาระหมุนเวียนตามลำดับชื่อประเทศ ระหว่างปี 1984-1986 มาแล้ว รัฐบาลไทย ส่ง ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็นคนไทยคนที่สอง ให้ไปดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน วาระ 5 ปี จากปี 2008 ถึง 2012 การได้คนไทยเป็นเลขาธิการอาเซียน ในปีที่ไทยเป็นประธานอาเซียนด้วย รวมทั้งเป็นปีที่อาเซียนประกาศใช้กฎบัตรอาเซียนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ 42 ปีของอาเซียน จึงเป็นการเริ่มต้นปีประธานอาเซียนของไทยอย่างพร้อมสรรพสมบูรณ์

กฎบัตรอาเซียน ลงนามโดยผู้นำรัฐบาลรัฐสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2007 ที่สิงคโปร์ และเมื่อรัฐสมาชิกให้สัตยาบัน โดยผ่านกระบวนการรัฐสภาในแต่ละประเทศครบถ้วนแล้วในปลายปีถัดมา ในฐานะประธานอาเซียน ประเทศไทยจึงได้ไปจัดงานเฉลิมฉลองวันมีผลบังคับใช้กฎบัตรอาเซียนอย่างเป็นทางการ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551/ค.ศ. 2008 โดยจัดงานที่สำนักเลขาธิการอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา

การทำหน้าที่ประธานอาเซียนของไทย เริ่มงานใหญ่คือการจัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ถึง 1 มีนาคม 2552/2009 ประเทศไทยประสบผลสำเร็จเป็นอย่างสูง มีความตกลง รับรอง และการประกาศผลงานและแนวทางลู่อนาคตของอาเซียนมากมายหลายเรื่อง ผู้นำ 10 ชาตินสมาชิกอาเซียน มาร่วมประชุมกันภายใต้แนวคิดหลักของงานที่ประเทศไทยกำหนดไว้ว่า “กฎบัตรอาเซียน เพื่อประชาชนอาเซียน” นับเป็นปีแรกในประวัติศาสตร์อาเซียน ที่มีการประกาศใช้กฎบัตรอาเซียน มีผลบังคับใช้เสมือนกฎหมายสูงสุดของอาเซียน นับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2008 / 2551 เป็นต้นไป จากนั้นไปอาเซียนจะทำงานร่วมกันโดยยึดกฎระเบียบอันเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นกรอบเชิงสถาบันที่จะทำให้อาเซียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ และยึดประชาชนพลเมืองอาเซียนเป็นศูนย์กลาง อันจะนำไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียนได้ตามเป้าหมายในปี 2015

เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2009 หนึ่งสัปดาห์ก่อนการประชุมสุดยอดที่เซาท์-ฮัวฮิน ประเทศไทยก็เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ภูเก็ต ซึ่งตกลงเร่งกระบวนการร่วมมือทางการเงินตามความริเริ่มเชียงใหม่แบบหลายฝ่ายร่วมกัน เพื่อต้านกระแสวิกฤติการเงินโลกด้วย โดยให้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็น

ประเทศคู่ร่วมเจรจาในกรอบ “อาเซียน + 3” เป็นการพิเศษ และเร่งความร่วมมือกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศต่างๆ ให้รวดเร็วอีกด้วย

อาเซียน และประเทศไทย ในฐานะประธานอาเซียน เรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศอย่างเร่งด่วน เพื่อจะได้เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ของประเทศที่กำลังเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้น และประเทศที่อยู่ระหว่างกำลังพัฒนา ไปพร้อมๆ กัน

ในระดับโลก อาเซียนเห็นพ้องต้องกับกับกลุ่ม 20 ประเทศอำนาจทางเศรษฐกิจในการที่จะต้องปฏิรูปตลาดและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนก็จะได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดของกลุ่ม 20 ประเทศ หรือ G-20 ที่กรุง London ในวันที่ 2 เมษายน ปี 2009

ฯพณฯ กษิต ภิรมย์, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (2551-2554) กล่าวในการให้สัมภาษณ์ประกอบบทความนี้เมื่อวันที่ 13 ธ.ค. 2553 ดังนี้:

“บทบาทของความร่วมมือของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ จะเป็นที่สหประชาชาติ หรือกลุ่ม G-20 เรา ก็พยายามให้อาเซียนมีการร่วมมือกันในเรื่องปัญหาของโลกหรือที่เรียกว่า global issues ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เราก็มีบทบาทในในเรื่องสหประชาชาติ ดึงมิตรประเทศ ประชาคมโลก เข้ามาช่วยเหลือเรื่องภัยพิบัติในประเศพม่า เราพยายามที่จะให้มีการประสานท่าที ว่าด้วยการแก้ไขประเด็นปัญหาภัยพิบัติ ที่เรียกว่า disaster management จนนำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อาเซียนที่จาการ์ตา ที่อินโดนีเซีย และในขณะเดียวกันเราก็ได้ประกาศแล้วว่า จะใช้สนามบินอู่ตะเภาเป็นที่ที่จะให้มีปฏิบัติการในระดับโลก ว่าด้วยการช่วยเหลือแก้ไขประเด็นปัญหาทางด้านภัยพิบัติ รวมทั้งเป็นที่ที่จะให้มีการฝึกอบรม เราพยายามให้อาเซียนร่วมกันมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศทางด้านส่งเสริมสันติภาพ ที่เรียกว่า peace keeping หรือในเรื่องการปราบปรามโจรสลัด ตอนนี้เรามีเรือรบอยู่ใกล้ๆ กับ Somalia สองลำ และเราก็เริ่มทยอยส่งทหารไปที่ Sudan ในกรณีปัญหา Darfur ถ้าก็ไม่ใช้ที่ไทย เราจะทำเองเท่านั้น แต่ไทยก็อยากให้อาเซียนร่วมกันทำ และในอนาคตก็อาจจะร่วมกันเป็นกองกำลังสันติภาพ ติดธงสีฟ้าของสหประชาชาติ แต่ว่ามีทหารร่วมกันจากอินโดนีเซีย จากมาเลเซีย จากไทย ก็ก็เป็นทิศทางที่เราได้เพาะเชื้อไว้ ในการที่จะมีการร่วมมือให้อาเซียนมีบทบาทนำ ไม่ใช่เพียงแค่ลงมติดร่วมกันที่สหประชาชาติ แต่ให้มีผลงานในการปฏิบัติเป็นชิ้นเป็นอันในเรื่องการช่วยเหลือด้านการกู้ภัย ทางด้านมนุษยธรรม ทางด้านการรักษาความปลอดภัย ความมั่นคงของโลก แล้วร่วมกันในการที่จะปราบปรามพวกอาชญากรรมข้ามชาติด้วย”

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ไทยผลักดันเรื่องความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางพลังงาน ทำให้อาเซียนมุ่งมั่นเตรียมพร้อมในการเร่งเพิ่มปริมาณการผลิตและการกระจายผลผลิตอาหาร โดยจัดการในเรื่องทรัพยากรและเทคโนโลยีให้พอเพียง และจะพัฒนากลไกตลาดมิให้เป็นอุปสรรคบิดเบือนการค้าสินค้าประเภทอาหาร ทำให้อาเซียนต้องเร่งความพยายามในการจัดตั้งองค์กรที่จะเป็นกลไกถาวร ที่เรียกว่า

“กองทุนอาเซียน +3 สำรองข้าวในยามฉุกเฉิน” (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve - APTERR)

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ ชะอำ-หัวหิน ย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือด้านพลังงาน เพื่อเป็นการประกันความมั่นคงและยั่งยืนทางพลังงานที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ผ่านกระบวนการพัฒนา อนุรักษ์ และการแสวงหาแหล่งพลังงานที่หลากหลายขึ้น ตลอดจนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสภาวะแวดล้อมให้กว้างขวางมากขึ้น เอกสารสำคัญที่ลงนามกันที่ชะอำ-หัวหิน ก็คือ “ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางพลังงาน” (ASEAN Petroleum Security Agreement - APSA)

ผลงานไทยในที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 และที่ประชุมอื่น

ที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ถือเป็นโครงสร้างสำคัญในการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนที่พญา ระหว่างวันที่ 25-27 กุมภาพันธ์ ก็ประสบความสำเร็จในการสร้างเสริมความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ ทั้งทางการเมือง การทหาร และความมั่นคงทางสังคม ความมั่นคงอันเกิดจากผลกระทบทางภัยพิบัติต่างๆ ในเรื่องนี้ ความร่วมมืออย่างกว้างขวางกับประเทศคู่เจรจาและมิตรประเทศอื่นถือเป็นงานที่สำคัญด้วย

สำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจัดการประชุมกันเป็นวาระแรก ตกลงให้จัดทำกระบวนการประเมินผลวัดความคืบหน้าของการสร้างประชาคมโดยละเอียด เป็นขั้นตอน เป็นระบบ เรียกว่า “AEC Scorecard” หรือ “ASEAN Economic Community Scorecard” เป็นระบบการวัดผลให้คะแนนเชิงสถิติ ตรวจสอบความคืบหน้าในการทำงานเป็นระยะ จนกว่าจะไปถึงปีประชาคมอาเซียน 2015

สำหรับเรื่องการค้าประเภทบริการ มีความก้าวหน้าจากการเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการหลายประการ โดยเฉพาะที่มีการลงนามในอนุสัญญาผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการ ชุดที่ 7 ในช่วงที่มีการประชุมสุดยอดอาเซียนที่ ชะอำ-หัวหินครั้งนี้ด้วย

ด้านการลงทุน ที่ประชุมคู่ขนานกับการประชุมสุดยอดอาเซียนก็ได้มีการลงนามในความตกลงด้านการลงทุนแบบครบถ้วน อันจะนำไปสู่การกระตุ้นการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนด้วยตนเอง และจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมในอาเซียน

ด้านการท่องเที่ยว รัฐมนตรีท่องเที่ยวของอาเซียนได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน ปี 2011-2015 และกำหนดแผนรับมือกับภาวะผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยประกาศให้ปี 2009-2010 เป็นปีแห่งเยาวชนนักท่องเที่ยวอาเซียน

อาเซียนแสดงความพอใจและให้กำลังใจในส่วนของผลการเจรจาว่าด้วยสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และให้เริ่มความพยายามเจรจาในเรื่องสินค้าประเภทอื่นที่ยังมีความไม่เห็นพ้องต้องกันต่อไป อาเซียนต้องการให้ประเทศพัฒนาแล้วช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาให้มากขึ้น ให้ช่วยประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด โดยให้มีส่วนร่วมในกระบวนการการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น อันจะยังผลต่อการลดวิกฤติเศรษฐกิจที่โลกเผชิญอยู่

สำหรับเรื่องประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ชะอำ-หัวหิน รับรองแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เน้นประชาชนอาเซียนเป็นศูนย์กลาง

รับผิดชอบทางสังคม เพื่อให้ได้สังคมอาเซียนที่เป็นปึกแผ่นสามัคคี เป็นเอกภาพร่วมอัตลักษณ์หนึ่งเดียวกัน สร้างสังคมที่แบ่งปันและเอื้ออาทรต่อกัน ให้เน้นความสำคัญในเรื่องการเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนามนุษย์ ส่งเสริมสวัสดิการสังคม ความยุติธรรม และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ประกันให้สิ่งแวดล้อมยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์แห่งอาเซียน และลดช่องว่างระหว่างกันที่อาจเกิดจากการพัฒนา การตระหนักว่าในเรื่องอาเซียนจะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้กว้างขวางในหมู่พลเมืองอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เยาวชน ผ่านการศึกษาและวัฒนธรรม

ประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียน ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนเป็นอย่างสูง และที่ประชุมสุดยอดก็เห็นพ้องด้วยว่าการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาในระดับชาติ ในทุกระดับการศึกษา จะเป็นการเตรียมเยาวชนให้พร้อมที่จะได้รับประโยชน์เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำประโยชน์ให้กับประชาคมอาเซียน ร่วมกันสร้างประชาคมอาเซียนอย่างมีความรู้ความเข้าใจร่วมกัน อาเซียนสนับสนุนการศึกษาแบบตลอดชีวิต สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการส่งเสริมการศึกษาและสร้างความรอบรู้เรื่องอาเซียน และให้ใส่ใจเรื่องนี้เป็นพิเศษในหมู่พลเมืองผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มผู้อยู่นอกเขตความสนใจของสังคมโดยรวม

เพื่อเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียน ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 แสดงความยินดีต้อนรับข้อเสนอของรัฐบาลไทยในการก่อตั้ง “สมาคมอาเซียนแห่ง

ประเทศไทย” ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นเวทีปฏิสัมพันธ์กับผู้แทนภาครัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรต่างๆ ภาคประชาสังคม และกระบวนการร่วมสร้างประชาคมอาเซียนต่อไป

เป็นครั้งแรกในรอบ 41 ปีของอาเซียน ที่อาเซียนได้เพลงประจำอาเซียนเป็นทางการ ชื่อเพลง The ASEAN Way คัดเลือกจากการประกวดในหมู่นักแต่งเพลงจาก 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน มีกรรมการตัดสินจาก 10 รัฐสมาชิกและประเทศคู่เจรจา คือ Australia จีน และ ญี่ปุ่น เพลง “The ASEAN Way”

จากประเทศไทย ได้รับการตัดสินให้เป็นเพลงชนะเลิศ เป็นผลงานการประพันธ์เนื้อร้องของ พยอ มวลัยพัชรา (Payom Valaiphachra) ทำนองโดย กิตติคุณ สดประเสริฐ (Kittikhun Sodprasert) และ ลำภา ไตรอุดม (Sampan Triudom) อาเซียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เพลงประจำอาเซียน “The ASEAN Way” นี้ในโอกาสสำคัญและงานเป็นทางการต่างๆที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับอาเซียนและประเทศคู่เจรจา และขอให้รัฐสมาชิกใช้เพลง The ASEAN Way อย่างกว้างขวาง ให้มีการแปลเป็น ภาษาต่างๆในอาเซียน และจัดทำเพลงประจำอาเซียนในรูปแบบต่างๆให้หลากหลาย เพื่อช่วยเสริม สร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนในหมู่พลเมือง สร้างความรู้สึกนึกคิด และจิตสำนึก ค่านิยม และหลัก การร่วมกันในประชาคมอาเซียนที่มีหนึ่งอัตลักษณ์และวิสัยทัศน์หนึ่งเดียวร่วมกัน

คู่ขนานไปกับการประชุมสุดยอดระดับผู้นำรัฐบาลอาเซียน ยังมีกิจกรรมอีกมากมายที่รัฐบาล และประชาชนชาวไทยร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในประเทศไทยในปี 2009 นี้:

การประชุมสมัชชาระหว่างรัฐสภาอาเซียน

การประชุมเยาวชนอาเซียนหลากหลายรูปแบบ

การประชุมเวทีมหกรรมประชาชนอาเซียน (ASEAN Peoples’ Forum)

การประชุมสื่อมวลชนอาเซียน (ASEAN Media Forum)

การประชุมเวทีธุรกิจอาเซียน (ASEAN Business Forum)

ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆเหล่านี้ รวมทั้งคณะสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจอาเซียนได้มีโอกาสพบปะกับ ผู้นำอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการอีกด้วย

ผ่านมาถึงการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ที่ชะอำ-หัวหิน อันเป็นงานสำคัญขั้นสุดท้ายของ ไทย และเป็นการจัดครั้งที่สองในปี เดียวกัน แนวคิดที่ไทยผลักดันให้เป็นหัวใจหลักของการประชุมคือ การเสริมสร้างประสิทธิภาพกระบวนการเชื่อมโยงอาเซียนกับการสร้างพลังให้กับประชาชนอาเซียนทั้ง มวล

หลังจากผ่านไป 9 เดือน ผู้นำอาเซียนก็กลับมาที่ชะอำ-หัวหินอีกครั้งหนึ่ง นายกรัฐมนตรีของ ไทยกล่าวถึงความมุ่งมั่นที่จะนำพาอาเซียนไปอีกก้าวหนึ่ง อันจะไปสู่ความจริงในการบรรลุซึ่งวิสัย ทัศน์อาเซียน ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นความฝันที่น่าเสนอโดยฝ่ายไทย เก้าเดือนที่ผ่านมา เป็นช่วงเริ่มปฏิบัติ งานตามแผนงานการสร้างประชาคมอาเซียน บนสามเสาหลักแห่งประชาคมอย่างเต็มที่

อาเซียนสามารถฝ่าฟันปัญหาการเงินและเศรษฐกิจที่โลกเผชิญมาได้อย่างราบรื่นเป็นแบบอย่าง ที่โลกเฝ้ามอง

อาเซียนเริ่มจัดการอย่างเป็นระบบกับปัญหาภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ

ปัญหาสภาวะภูมิอากาศโลกผันแปร

ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน

ปัญหาโรคระบาดร้ายแรง

การประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียน+3 คืออาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ จัดทำกลไกช่วยเหลือร่วมมือกันในภูมิภาค ด้านการเงิน ตามกรอบความตกลงของที่ประชุมที่เชียงใหม่เมื่อปี 2000 เรียกกรอบความคิดนั้นว่า “ความริเริ่มเชียงใหม่” จากคำภาษาอังกฤษว่า “Chiang Mai Initiative” อันเป็นความตกลงร่วมกันหลายฝ่ายครอบคลุม 13 ประเทศ นายกรัฐมนตรีไทยเป็นตัวแทนอาเซียนไปร่วมประชุมกลุ่ม 20 ประเทศพัฒนาแล้ว ได้นำความเห็นของอาเซียนไปสู่ที่ประชุม ทั้งที่กรุง London และ Pittsburgh

ในภาวะฉุกเฉิน เกิดโรคระบาดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกในอาเซียน ประเทศไทยก็สามารถจัดการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ได้อย่างทันที จนสามารถกำหนดมาตรการรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อไข้หวัดนกในภูมิภาคได้อย่างฉับพลัน

ที่กรุงเทพฯเช่นกัน ไทยก็ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเตรียมการเรื่องการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก ก่อนจะเข้าสู่ที่ประชุมใหญ่ที่กรุง Copenhagen

เรื่องความมั่นคงทางอาหาร โครงการนำร่องสำรองข้าวฉุกเฉินแห่งเอเชีย กำลังจะปรับเป็นกลไกถาวรเรียกว่าโครงการสำรองข้าวฉุกเฉิน อาเซียน+3

การเป็นประธานอาเซียน พ.ศ. 2551-2553 : การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15

ในรอบหนึ่งปีครึ่งที่ผ่านมา จนถึงวันประชุมสุดยอดครั้งที่ 15 นายกรัฐมนตรีไทยกล่าวอย่างภูมิใจว่าได้นำพาอาเซียนให้เป็นที่ยอมรับของโลกว่าเป็นองค์กรที่ทำงานด้วยกฎเกณฑ์ และคำนึงถึงประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป็นองค์กรที่จะก่อร่างสร้างประชาคมอาเซียนแบบบูรณาการในปี 2015 จะเป็นประชาคมที่ทำงานกันจริงจัง รวดเร็ว พร้อมเผชิญหน้ากับปัญหาท้าทายนานาประการ เพื่อความมั่นคงและความสุขสมบูรณ์ของประชาชนอาเซียน นายกรัฐมนตรีของไทยเตือนอาเซียนว่าในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ เวลาไม่รอทำใครอีกต่อไปแล้ว อาเซียนจะต้องทำงานเร็ว ตัดสินใจเด็ดขาดฉับพลัน ทำงานให้ได้ตรงเป้าหมายตามเวลา และขอให้เลขาธิการอาเซียนคอยทำหน้าที่เฝ้าระวัง ติดตามการทำงานต่างๆ แล้วนำมาสู่การพิจารณาของผู้นำอาเซียนเพื่อการตัดสินใจได้ทันทั่วทั้ง

ความคิดเรื่องการเชื่อมโยงอาเซียน นำเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 มุ่งให้อาเซียนเป็น

“ประชาคมแห่งการเชื่อมโยง” ให้อาเซียนเป็นภูมิภาคซึ่งสินค้า ประชาชน และการลงทุน ตลอดจนความคิดริเริ่มใหม่ๆทั้งหลาย ได้เดินทางข้ามพรมแดนประเทศสมาชิกได้อย่างราบรื่นไร้อุปสรรคขวางกั้นใดๆ

การเชื่อมโยงด้านกายภาพ ถนน ทางรถไฟ ทางเรือ ทางอากาศ ทุกรูปแบบของการคมนาคมต้องเชื่อมโยงกัน จะไม่มีช่วงใดของโครงสร้างพื้นฐานนี้ที่จะขาดตอนไป ตามแผนปฏิบัติการ 5 ปี ที่เริ่มในปี 2010

โครงสร้างทางสถาบัน โดยเฉพาะเรื่องกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆต้องอำนวยความสะดวกและเป็นแบบแผนเดียวกัน เพื่อการขนส่งและเดินทางผ่านแดนระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนด้วยตนเอง การเชื่อมโยงอาเซียนคือหัวใจของความเป็นแกนกลางของอาเซียนในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค ครอบคลุมถึงเอเชียตะวันออก และทวีปเอเชียทั้งหมด และเพื่อการนี้จำเป็นจะต้องมีกองทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างการเชื่อมโยงทั้งระบบ และจำจะต้องแสวงหาความร่วมมือจากประเทศคู่เจรจาทั้งหลายด้วย นายกรัฐมนตรีของไทยกล่าวในการให้สัมภาษณ์ประกอบบทความนี้ว่า

“ทั้งภายใต้การเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นในทางกายภาพ ความก้าวหน้าในเรื่องของเทคโนโลยี ความสะดวกรวดเร็วในการทำหลายสิ่งหลายอย่าง ความรู้สึกว่ามีอีก 9 ประเทศที่เป็น 1 ในอาเซียนด้วยกัน

เป็นเรื่องที่ไกลตัวจะค่อยๆหมดไป และความคุ้นเคยกับประชาชน เพื่อนฝูงที่อยู่ใน 9 ประเทศที่อยู่ในอาเซียนนี้ ก็จะถูกมองเหมือนกับเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน ที่เป็นบ้านหลังใหญ่ขึ้น”

แล้วอาเซียนก็เริ่มกระบวนการเชื่อมโยงอาเซียนด้วยกันเอง แล้วเชื่อมโยงออกไปถึงเอเชียตะวันออก

ต่อไปทั่วทวีปเอเชีย แผ่กว้างครอบคลุมทั่วภาคพื้นแปซิฟิก เชื่อมโยงทั้งกายภาค และเชื่อมโยงประชาชนพลเมืองทั้งหมดเข้าด้วยกัน เชื่อมโยงสติปัญญา วัฒนธรรม และมิตรภาพ สร้างความเข้าใจร่วมทางมรดกแห่งประวัติศาสตร์ เชื่อมโยงหัวใจชาวอาเซียน และชาวเอเชียแปซิฟิกเข้าด้วยกัน นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะของไทยเสนอแนะคำว่า “We-feeling ASEAN” หมายถึงอาเซียนที่มีความรู้สึกว่าเป็นชาวอาเซียนด้วยกัน

พร้อมกันนี้ รัฐบาลไทยก็ประกาศเปิดสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ช่องใหม่ เรียกชื่อว่า “ASEAN TV” ผลงานการผลักดันอย่างต่อเนื่องของไทย ขึ้นสำคัญ ที่ปรากฏต่อที่ประชุมครั้งนี้คือการลงนามก่อตั้ง “คณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน” ทำให้เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นวาระสำคัญเป็นพิเศษของอาเซียน นายกรัฐมนตรีไทยกล่าวในพิธีจัดตั้งคณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน ตอนหนึ่งว่า:

“ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปรากฏหลักฐานชัดเจนในเรื่องการแสวงหาอิสรภาพ และการ

ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนของเราให้ดีขึ้น สิทธิมนุษยชนเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิต

ประชาชนของเรา และมีความสำคัญต่อประชาคมที่ยึดประชาชนเป็นฐานดังที่เราากำลังสร้างประชาคม

กันอยู่ในเวลานี้ แต่ความสำเร็จของกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน ไป

ไกลกว่าเรื่องความก้าวหน้าด้านการปกป้องสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพขั้นพื้นฐาน ตามที่บัญญัติไว้ใน

กฎบัตรอาเซียน ในที่สุดแล้วก็เป็นเรื่องความมุ่งมั่นของรัฐสมาชิกอาเซียนที่จะเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

ของพลเมืองทั้งหมด ให้พลเมืองอาเซียนทุกคนมีพลังร่วมสร้างประชาคมอาเซียน อันเป็นหลักการพื้นฐาน

ฐานของประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ได้ช่วยสร้างความมุ่งมั่นเข้มแข็งให้

ในเรื่องสิทธิมนุษยชนนี้ ทำให้กรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นสถาบัน

ที่ผสมผสานความร่วมมือเรื่องสิทธิมนุษยชนในอาเซียนอย่างครอบคลุมเป็นวงกว้าง และจะเพิ่มความ

เข้มแข็งต่อไปอย่างต่อเนื่อง อาเซียนให้การสนับสนุนการทำงานของกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียน

ว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน อย่างเต็มที่ ทั้งเรื่องการสนับสนุนเชิงนโยบายการเมือง และการสนับสนุน

ด้านทรัพยากรอื่นๆ”

ฯพณฯ กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (2551-2554) กล่าวถึงเรื่องที่ไทยผลักดันให้เกิดคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนจนสำเร็จว่า:

“เป็นนโยบายที่สะท้อนอุดมการณ์ของสังคมไทย ในฐานะเป็นสังคมประชาธิปไตย ที่เราได้ขับเคลื่อนมาในเรื่องสิทธิมนุษยชน อย่างน้อยในช่วงที่เราเป็นประธานก็สามารถที่จะขับเคลื่อนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับระหว่างรัฐบาลของอาเซียนว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน จนสำเร็จได้ คิดว่าเป็นหัวใจที่สำคัญในสถานการณ์ที่ที่ยังมีระบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกัน แต่ว่าเราสามารถที่จะขับเคลื่อนให้มืองค์กรกลางของอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้ได้ ก็ถือว่าเป็นความสำเร็จโดยรวมของอาเซียนด้วยกัน แล้วก็สะท้อนนโยบายและอุดมการณ์ของสังคมไทยในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ในเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน”

ฯพณฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, นายกรัฐมนตรี (2551-2554) กล่าวถึงประโยชน์ที่ไทยทำให้กับอาเซียน ดังนี้:

“ในฐานะที่เราเข้ามาทำหน้าที่เป็นประธานในช่วงที่เราต้องถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญอีกช่วงหนึ่งของความ

ร่วมมือในกรอบอาเซียน ก็คือการที่เอากฎบัตรใหม่มาใช้บังคับ ความคาดหวังของอาเซียนที่มีต่อเราใน

ฐานะประธาน ก็คือสามารถที่จะเริ่มต้นความร่วมมือของอาเซียนภายใต้กฎบัตรใหม่ได้อย่างราบรื่น ซึ่ง

ในการทำหน้าที่ของเราตลอดระยะเวลาปีครั้งนี้ เราก็ประสบความสำเร็จในการทำให้อาเซียนสามารถนำ

กฎบัตรใหม่มาใช้ และก็ยังมีจุดเน้นในเรื่องสำคัญๆครอบคลุมทุกๆด้าน เพราะว่าความร่วมมือในการ

ที่จะก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมก็มีทั้งเสาทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านการเมืองความมั่นคง ด้านสังคม

วัฒนธรรม ซึ่งเราได้ผลักดันงานทุกด้านอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงเรื่องที่เราได้ผลักดันให้เกิดคณะ

กรรมการในเรื่องของสิทธิมนุษยชนในกรอบของอาเซียน ก็ถือว่าเป็นผลงานสำคัญด้วย แล้วก็ยังได้ริเริ่ม

เรื่องกำหนดวาระของอาเซียน โดยเฉพาะเรื่องการเชื่อมโยงกัน ที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า connectivity ซึ่งต่อมาก็ได้กลายเป็นหัวข้อสำคัญที่บรรดาสมาชิกได้ร่วมกันผลักดันต่อเนื่องหลังจากที่

เราเป็นประธานไปแล้วด้วย ผมคิดว่าเราได้ทำให้ความเติบโตของอาเซียนด้วยกันเอง มีความแน่นแฟ้น

เข้มแข็งภายใต้กฎบัตรใหม่ได้อย่างประสบความสำเร็จ ขณะเดียวกัน การเดินทางทำให้อาเซียน

สามารถที่จะไปขยายความสัมพันธ์กับประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกก็มีรูปแบบเช่นเดียวกัน เช่นการที่เราผลักดัน

ต้นจนกระทั่งมีข้อตกลงในเรื่องการค้าเสรี หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่เจรจาที่เป็น +3

และ +6 อย่างครบถ้วน และยังได้มีการดำเนินการจนกระทั่งสหรัฐอเมริกาเองก็เข้ามาทำในเรื่องสัญญา

ไมตรีเช่นเดียวกัน”

ส่วนในเรื่องประโยชน์ที่ไทยได้จากอาเซียนนั้น ฯพณฯ นายฯอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวเสริมว่า:

“ความร่วมมือของอาเซียนที่มีความเข้มแข็งมากขึ้นก็ส่งผลโดยตรงต่อพี่น้องประชาชนคนไทย การที่เรา

มีการรวมตัวกันผลักดันทั้งในเรื่องของเขตการค้าเสรีภายในกันเองอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยในการลด

ภาษีในส่วนของสมาชิกที่เป็นสมาชิกดั้งเดิมอยู่ก่อน ไปจนถึงการมีกรอบข้อตกลงทางการค้ากับประเทศ

อื่นๆมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้เศรษฐกิจไทยสามารถที่จะฟื้นตัวได้ ในขณะที่ในภูมิภาคอื่นๆของโลก

ยังมีปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอยู่ ทำให้การค้าขยายตัว มีการสร้างงาน พี่น้องประชาชนก็มีโอกาส

ใหม่ๆเข้ามา แล้วก็ความร่วมมืออื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือทางด้านการเงินที่เกิดขึ้น ก็ทำให้เรามี

ความมั่นใจยิ่งขึ้นในเรื่องเสถียรภาพของระบบการเงิน ขณะเดียวกัน การเชื่อมโยงที่จะเกิดขึ้นต่อ

ไปในอนาคตก็ได้ดึงให้ประเทศต่างๆมาให้ความสนใจที่จะเข้ามาเป็นหุ้นส่วน หรือมาลงทุนในโครงสร้าง

พื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์กับคนของเราด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หลายคนรับทราบถึงโครงการรถไฟ

เชื่อมโยงอาเซียนก็เกิดขึ้นได้ภายใต้วิสัยทัศน์ของการที่จะให้มีการเชื่อมโยงกันในกลุ่ม ประเทศอาเซียน”

ต่อคำถามที่ว่า “รัฐบาลไทยวางแผนเรื่องการสร้างประชาคมอาเซียน ใน 5 ปีข้างหน้าอย่างไร?”
ฯพณฯนายกฯอภิสิทธิ์กล่าวว่า:

“ระยะเวลา 5 ปี ถือว่าสั้นสำหรับการที่เราจะไปเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน สิ่งที่รัฐบาลพยายาม

ผลักดันอย่างมากก็คือเรื่องการสร้างความเข้าใจและความตื่นตัวในทุกๆด้าน ถ้าพูดถึงในระดับพื้นฐาน

ที่สุดก็ต้องบอกว่าการที่เราทำโครงการต่างๆที่จะให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในโรงเรียน เพื่อที่จะให้แต่ละคนเติบโตขึ้นมา ตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน อันนี้ก็จะป็นนโยบายที่มีความสำคัญมากในการเตรียมการ หรือเตรียมความพร้อมของประเทศต่อไปในอนาคต ขณะเดียวกันในภาคธุรกิจเองซึ่งจะต้องรับมือกับการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น แล้วก็ทำให้มีสิ่งท้าทายใหม่ๆเกิดขึ้น ภาคธุรกิจเอกชนก็ได้เข้ามาร่วมกับทางรัฐบาลในการสร้างความตื่นตัวเช่นเดียวกัน และที่สำคัญ เราไม่ได้มุ่งเน้นไปเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งโดยปกติจะมาใช้ประโยชน์จากข้อตกลงในลักษณะนี้ แต่ว่ามุ่งเข้าหาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้สามารถที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะมากับประชาคมอาเซียนได้ หรือว่าดีไปกว่านั้นก็คือเขาได้เริ่มคิดถึงการที่จะใช้ประโยชน์จากการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนด้วย ซึ่งเราได้รับความร่วมมือไม่เพียงเฉพาะจากภาคธุรกิจที่เป็นผู้ประกอบการ แต่ว่าสถาบันการเงิน เริ่มด้วยสถาบันการเงินของรัฐก็เริ่มให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าเราทำสิ่งเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง แล้วขยายวงในเรื่องความเกี่ยวข้องของอาเซียนกับชีวิตของพี่น้องประชาชนคนไทยอย่างต่อเนื่องไป 5 ปีก็จะเป็นเวลาเพียงพอสำหรับเราที่จะรับมือ และใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนต่อไป”

ในวันพิธีปิดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ณ ซะอ่ำ-หัวหิน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวขอบคุณผู้นำอาเซียนในคำถวายพระพรแสดงความหวังในพระอาการประชวรของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกล่าวสดุดีความมุ่งมั่นของอาเซียนในอันที่จะก้าวไปข้างหน้าสู่ปี 2015 ปีแห่งการบรรลุเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียน ผลงานของรัฐบาลและประชาชนชาวไทย ในฐานะประธานอาเซียนนาน 17 เดือน ได้ฝากไว้ให้สานต่อไปโดยเวียดนาม ประธานอาเซียนปีถัดไป..... ปี 2010

สมเกียรติ อ่อนวิมล
13 กันยายน 2555